

СПІЛЬНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ Митрополита Андрея та єпископату Галицької церковної провінції до духовенства і вірних про важливість організації Католицької Акції

(1936 р., грудня 13, ДОКУМЕНТ № 25, Львів)

**Всечесному духовенству і вірним
Божий мир у Господі
й Архиєрейське благословення!**

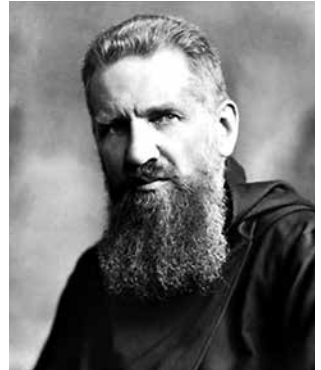
З волі й установи Божественного Основника Ісуса Христа ведеться Церква трьома урядами: священним, судейським і учительським.

Священним урядом віддає Церква найвищу честь Богу Безкровною Жертвою та освячує своїх вірних Святими Тайнами і благословеннями. Це роблять єпископи і священники.

Судейським урядом управляється Церква по всіх єпархіях і парохіях. Ш сповняє церковна ієрархія, то є Святіший Отець Папа Римський, єпископи і священники.

Учительський уряд дбає про голошення Христової науки, Євангелії, навертання поган і невірних, апостолування. Цим займаються єпископи і священники, а принагідно помагають їм також світські вірні.

Після оцінки Святішого Отця, не було від потопа світа таких часів, ворожих Богови і Його Церкві, як нинішні. Природно, звідси потребує нині Церква поміччю всіх своїх членів, отже, і світських вірних. На безчисленні завдання нинішньої Церкви не вистарчають самі священники, сама свята управа Церкви (*по-грецьки – гієрархія*), а гієрархічне апостольство Церкви: іти у світ і вчити всіх усього того, чого учив Господь наш Ісус Христос, мусить бути скріплене поміччю всіх тих, що є до цього спосібні. Коли собі пригадаємо, яке то велике число ворогів Церкви і їх помічників працює проти Христових заповідей по школах, по книжках і

часописах, по театрах і кінах, по різних організаціях молоді, робітників, по банкових і господарських спілках, по масонських льожах і тому подібне, то видимо наглядно, що проти них самі єпископи і священники ніяк не можуть дати ради і тому змушені шукати поміччю поміж світськими. Заходить очевидна konieczність, аби світські члени Церкви помогли своїм душпастирям усунути апостолів зла, а стали самі апостолами любови, правди й життя, після християнських засад.

Для того Голова Церкви Святіший Отець Папа Пій XI візвав всіх християн до апостольства світських і до організації всіх сил у Католицькій Акції. Сам її определив так: *«Католицька Акція – це співпраця світських у гієрархічному апостольстві Церкви»*.

А апостольство Церкви є рятування душ і ширення Христового царства на Землі. І не перестає накликувати, пригадувати, пояснювати в листах до єпископів і промовах до паломників, яка це важна справа, яка вона нині конечна. Вистарчить навести один або другий такий поклик Папи:

«Священники мусять уважати Католицьку Акцію за конечний середник свого пастирського уряду; а вірні – за обов'язок свого життя».

Усі вірні є покликані до діяльної співпраці в Католицькій Акції, до ширення й утривалення Христового царства в одиницях, родинах і суспільностях».

Не припускаємо, щоби ви (єпископи) і ваші священники могли при так труднім ділі відновлення народів у Христі обійтися без помочі вірних. Справі Бога і справам душ мусять посвятитися не тільки священники, але всі вірні без виїмку.

Католицька Акція є виключно акція релігійна.

Католицька Акція не різниться нічим від душпастирства і християнського життя, бо вона є в основі нічим іншим, як апостольством світських людей, що під проводом єпископів віддаються на службу Церкві й так у повнім значінні доповнюють місію (післанництво) Церкви».

Як видимо з наведених кличів Святішого Отця Папи Римського, Церква акції католиків потребує і хоче, Папа її поручає, і єпископи радо ті кличі вводять у життя і благословлять. Покликані є всі вірні доброї волі, особливо ті, що побожністю, наукою, здібностями, добробутом чи суспільним становищем можуть зробити більше, чим другі, й уплинути, щоби легше було осягнути ціль цієї дорученої апостольської праці. Ті, що ідуть у ряди Католицької Акції до цього апостольства, самі собі приспорюють честь, бо віддають себе Божому Провидінню на добро людськості і заслугуються для Церкви і суспільності, стають світськими душпастирями, апостолами.

Католицька Акція є, отже, організацією спільної праці всіх католиків без огляду на стан, заняття чи партійну приналежність. Тут усі учаться Христових правд і прав і пристосовують їх у своєму приватному, родинному чи суспільному житті.

Не є це новина в Церкві. У безмежних трудностях великих 12 апостолів Христових у перших віках християнства находимо коло них і разом із ними працюючих по місіях і парохіях таких світських апостолів, помічників, мужчин і жінок, котрим святий Апостол Павло у своїх листах і святий Євангелист Лука в Діяннях апостолів не щадять похвал і признань за їх поміч.

Коли собі пригадаємо, з якою-то старанністю виховує Церква своїх душпастирів, кілько-то літ мусять учитися кандидати на душпастирів, то з природи річі їх світські помічники не можуть бути принагідними висланниками, а потребують відповідного приготування. Організація Католицької Акції має за це подбати. Ісус Христос, Що ставляв дітей за взір старшим, а на стовпів Церкви вибрав 12 простих, не вчених рибаків, не вимагає і від нинішних апостолів особливої вченосте, вимови чи якогось високого становища, а **до апостольства вистарчить дар Святого Духа мудросте і святосте.** Кожному апостолови-помічникови **вистарчить добра воля, получена з його внутрішньою святістю, надприродним життям у стані освячуючої ласки, злука з Христом, що дає сили все зробити.** Витривалість таких Божих людей має переконуючу силу і в апостольстві видає прегарні овочі. Ясно говорить про це Святіший Отець так:

«Аби виконати добре апостольське завдання, треба нам Божої ласки. що її годі мати, коли хто не є з'єднаний із Христом. Для того всі покликані до проводу або ті, що посвячуються католицькому рухові, повинні бути знаними католиками, утвердженими у вірі, глибоко освідомленими у справах релігії, щиро відданими Церкві, особливо Апостольській столиці та Наслідникови Христа на Землі».

Так, отже, головною прикметою світського апостола Католицької Акції не є зверхне чи публичне ісповідання віри, – він має бути, що ми кажемо коротко, **практикуючим католиком, або живючим у стані ласки.** Для цього додасть організація фахове вишколення курсами, викладами, книжками та «часописами і щорічними програмами до праці, що їх подадуть єпископи. Спільна об'єднана праця для Христового царства має теж велику виховну силу характерів.

Яка ж є форма й організація цього богугодного діла? Від кількох літ працюють над цим многі єпископи і священники

всіх народів і усталюють найвідповіднішу форму праці, після відносин і потреб своїх вірних. Дух і головні засади є всюди однакові, а форми, завдання та обсяг праці змінюються після потреб народів, країв чи єпархій. Усюди є свобода товариств під контролею та відповідальністю єпископів.

Конституційні статuti, котрі ми устїїнили на спїльній конференції у Львовї дня 3 сїчня 1931 року, дали пїдставу до цїєї органїзації Католицької Акції. Пїсля них зладжено тепер статuti для всїх товариств Католицької Акції, і ми їх затвердили дня 23 грудня 1935 року. Що було роблене в мїжчасї, було тимчасове. Теперїшня статутова пїдстава органїзації Католицької Акції є одна для всїх трьох наших єпархїї.

Пїдставою Католицької Акції є єпархїя, ведена єпископом, наслїдником апостолїв; полем праці є парохїї. Усї, отже, клїтини є єпархїальнї або парохїальнї. Це є природне, бо Церква так само рядиться. Щоби всї українцї греко-католики могли в єдностї до спїльних завдань і користати з успїхів і досвїду всїх, предвїджують статuti Католицької Акції Централю всїх органїзацій, де лучаться єпархїальнї вїддїли. У кожній єпархїї буде їснувати Єпархїальнїй їнститут Католицької Акції як правна особа до помочї єпископови, де ведеться узгїднювання, улїпшування і попирання Католицької Акції в межах єпархїї, де направляється душпастирїв і свїтських у справах Католицької Акції та утримується лучнїсть усїх вїддїлїв апостольської праці в єпархїї, також і цих католицьких органїзацій, що не належать до властивої Католицької Акції, а лише з нею спївпрацюють. Єпархїальнї їнститuti всїх єпархїї лучаться в Генеральнїй їнститутї Католицької Акції, що пїдлягає нашїй Комїсії для справ Католицької Акції.

Виконування Католицької Акції в кожній єпархїї належить з уряду до чотирьох католицьких товариств: мужчин, жїнок, мужеської молодї та жїночої молодї.

Одне таке товариство кожного роду є на цїлу єпархїю, і воно має свої вїддїли в кожній парохїї. Щоби цї вїддїли спївпрацювали програмово й однозгїдно, є в кожній парохїї заряд Католицької Акції, де душпастир як парохїяльнїй опїкун-асистент Католицької Акції з представниками вїддїлїв Католицької Акції будуть порозумїватися, як виконувати програму Єпархїального їнституту, затверджену через єпископа і над справами власної парохїї.

Тї чотири єпархїяльнї товариства кожної єпархїї в'їжуться знов у Союзи товариств, що обїймають цїлу нашу Церковну провїнцію, і тї Союзи остають у стислїй зв'язї з Генеральнїм їнститутом Католицької Акції та єпископами.

Так повстає широко розгалужена армія свїтських апостолїв, єдностайна в цїлій Церковнїй провїнції пїд проводом нашого єпископату, залежна в єпархїї вїд свого єпископа як вїдвїчального провїдника апостольської праці в єпархїї та виконуюча свою працю по парохїях у спївпраці з душпастирями, пїсля програми, затвердженої єпископами.

Як вїдите, дорогї браття і сестри, Католицька Акція – це поважна органїзація і велика справа. Щоби все виконати й осягнути вїдвїмї овочї, треба ряду лїт солїдної праці. Коли всї члени зрозумїють свої завдання і скрїпляться внутрїшнїм своїм виробленням на правдивих апостольських помїчникїв своїх душпастирїв, вїйде з цього много Божої слави і много користей для української суспїльностї.

Щоб усунути згори много сумнївїв і неясностей, заявляемо при цїм урядово, що:

1. Католицька Акція не принесє нїякої шкоди їншим справам, дорогим серцю українського загалу, як любовї [до] народу чи сповнюванню горожанських обов'язкїв. Бо Католицька Акція є лише сповнюванням найбільшої заповїдї любови [до] Бога і ближнього, а правдива любов, жертва і посвята для свого народу

впливає лише з добре понятої любови [до] Бога та ближнього. Віруючий католик є завжди і всюди добрим патріотом.

2. Усі братства і церковні товариства, що їх Святіший Отець назвав передшкілям і помічниками Католицької Акції, остають і ділають далі без ніяких перешкод зі сторони Католицької Акції, бо організація Католицька Акція у нічім їх не нарушує. Члени Католицької Акції будуть далі належати до них і скріпляти їх праця внутрі та назовні.

3. Світські католицькі товариства теж остають усїй самостійно працюють. Ріжнорідність організації є лише знаком життя. Усі станові, заводові чи культурні товариства, що працюють на Божих засадах, є ознакою життєвого багатства і лише тішать Церкву.

4. З волі Святішого Отця, Католицька Акція є аполітична. Католицька Акція є покликана на нову потребу життя Церкви. Вона має бути школою і практикою апостольського духа, розуміння католицьких засад і мати сильну волю ввести їх у життя, у свої організації, що ведуться після католицьких засад; противно, хоче їх лише співпрацю скріпити. Католицька Акція – це католики доброї волі, що підуть дорогою Христа до правди і життя. Перед Церквою члени Католицької Акції є лише католицькими вірними, що хотять свою віру практикувати. Зі всіми організаціями співпрацюють, аби так досягнути всюди єдності духа, єдність волі та єдність діл.

Огнищем праці є всюди своя парохіяльна Церква та її Євхаристійний Цар, Що збирає коло Свого Серця нових Своїх апостолів і впевняє їх: «Я все є з вами до кінця віків»¹.

Найліпша форма апостольства є дати зі себе добрий примір. Особисте апостольство над самим собою виробить апостольство збірне, всіх організацій. А потреби і завдання вийдуть самі. Нема, приміром, де зійтись. Апостольством

буде клич: «Будуймо свою хату!» «Бідних завжди маєте між собою»², – є, отже, відразу, що робити, є, чому посвячуватися.

Дорогі браття і сестри! Поможіть нам, своїм єпископам, душпастирям, в організації Католицької Акції, допоможіть нам у поширенні Христового царства любови та єдності в усіх ділянках нашого життя, а ми запевняємо вас, що з цього вийде велика Божа слава і найбільше добро нашого українського народу.

Цілий християнський світ клонить голови перед безсмертними героями послідних днів Мексики й Еспанії, що борються і життя дають за права Бога і своєї Батьківщини з кличем: «Хай живе Христос Цар!» Молоді герої Альказару дають молоді всіх націй найкращий примір до наслідування, а всі вони є живими примірами Католицької Акції. У шаленому наступі царства сатани у цілому світі на усунення з життя Бога і Його Царства любови мобілізація цілого християнського світа проти цього ворога є конечністю, і це, Богу дякувати, за кличем Голови Церкви робитися. Україна терпить від цього ворога більше, як котрий-небудь нарід у світі. Тому й у нас треба всім узброїтись в оружжя правди і любови, бо нам треба якнайбільше героїв і апостолів Католицької Акції за права Бога і Батьківщини.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа, і любов Бога й Отця, і причастя Святого Духа хай буде зі всіма вами. Амінь.

Дано в День святого Апостола Андрея Первозванного 1936 року Божого.

ПАСТИРСЬКІ ПОСЛАННЯ
Митрополита Андрея Шептицького, Том IV,
«Спільні пастирські послання 1905-1944»,
Фундація «АНДРЕЙ» Видавничий відділ
«Артос», Львів-2007.

1 Пор.: «Отож Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20) (прим. ред.).

2 Пор.: «Бідних-бо ви завжди маєте зі собою і, коли захочете, можете їм добро чинити» (Мр. 14, 7) (прим. ред.).